

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/325/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112201179
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2012:7112201179.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného TOMÁŠOM KUŠNÍROM, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, proti žalovanému :O. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XX, 04001 Košice, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom: Námestie SNP 7, 091 01 Stropkov, v konaní o zaplatenie 676,74 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice I, č.k.13C/21/2012-39 zo dňa 29.6.2012 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie v napadnutej časti, vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka tak, že zaväzuje žalobcu nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania v sume 70,89 eur do 3 dní po právoplatnosti uznesenia na účet advokáta JUDr. Ambróza Motyku.

Žiadny z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 29.6.2012 rozhodol tak, že konanie zastavil, vrátil žalobcovi súdny poplatok vo výške 33,87 eur prostredníctvom Daňového úradu Bratislava, v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného uznesenia príslušnému daňovému úradu, žalovanému právo na náhradu trov konania proti navrhovateľovi nepriznal, vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal náhradu trov konania proti navrhovateľovi, ktorá pozostáva z trov právneho zastúpenia v sume 141, 79 eur, ktorú je žalobca povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca návrhom doručeným prvostupňovému súdu dňa 16.1.2012 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 676,74 eur s 13% ročným úrokom z omeškania zo sumy 551,77 eur od 9.12.2006 do zaplatenia titulom nezaplatenia poskytnutého úveru. Súčasne požadoval náhradu trov konania. Písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 19.3.2012 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom : Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778 prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta , že v zmysle ust. § 93 ods. 2 O.s.p. vstupuje do konania na podporu odporcu ako vedľajší účastník. Zároveň vedľajší účastník na strane žalovaného požiadal o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami a uviedol, že navrhuje, aby mu boli priznané trovy konania. Návrh na začatie konania spolu s prílohami bol právnenému zástupcovi vedľajšieho účastníka doručený dňa 14.5.2012.

Písomným podaním doručeným prvostupňovému súdu dňa 21.5.2012 právny zástupca vedľajšieho účastníka sa vyjadril k návrhu na začatie konania a zároveň vzniesol námietku premlčania a navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania, pričom trovy konania vyčíslil nasledovne : tarifná hodnota veci podľa ust. §10ods.2 vyhl. č. 655/2004 Z.z. je 676,74 Eur , čo predstavuje podľa advokátskej tarify za jeden úkon právnej služby odmenu 51,45 eur a 7,63 eur paušál.

Pri vykonaných úkonoch :-prevzatie a príprava zastúpenia(§14 ods.1 písm. a) citovanej vyhl.) á 51,45 eur + paušál 7,63 eur, -vyjadrenie zo dňa 16.5.2012(§ 14 ods.1 písm. b) citovanej vyhlášky) á 51,45 Eur + paušál 7,63 Eur, odmena spolu predstavuje sumu (bez DPH) : 118,16eur+20% DPH, t.j. 23,63 Eur =141,79 eur.

Písomným podaním zo dňa 25.5.2012 oznámil prvostupňovému súdu právny zástupca žalobcu, že berie návrh na začatie konania späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť. O trovách konania žiadal rozhodnúť v zmysle ustanovenia § 150 O.s.p. a to z dôvodu, že o trovách vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť ako o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Podľa právneho zástupcu žalobcu zákon pripúšťa vstup vedľajšieho účastníka do konania, avšak navrhovateľ nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, ktorého samotnou úlohou je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch, spochybňuje nutnosť a účelovosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom.

Prvostupňový súd v zmysle ustanovenia § 96 ods.1, 3 O.s.p., konanie vo veci zastavil.

O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods.3, 4 veta prvá, 6 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Prvostupňový súd pokiaľ ide o trovy konania citoval ustanovenia § 146 ods.2 , § 149 ods.1 a § 151 ods.1 O.s.p. a uviedol, že dôvodom zastavenia konania bol procesný úkon žalobcu, preto vychádzajúc zo zásady procesného zavinenia zastavenia konania, je tento v zmysle vety prvej ust. §146 ods.2 O.s.p. povinný nahradiť žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania.

Žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, preto mu prvostupňový súd právo na náhradu trov konania nepriznal.

Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane žalovaného jeho právny zástupca vyčíslil v sume 141,79eur, pričom tieto pozostávali z odmeny za 2 úkony právnej služby a to : 1. za prevzatie a prípravu zastúpenia zo dňa 19.3.2012(§14 ods.1 písm. a) vyhl. MSSR č. 655/2004 Z.z.)á 51,45 Eur , 2. písomné podanie vo veci samej zo dňa 16.5.2012 doručené súdu dňa 21.5.2012-vyjadrenie k návrhu na začatie konania a vznesenie námietky premlčania(§ 14 ods.1 písm. b) vyhl. MSSR č. 655/2004 Z.z.) á 51,45 eur , z náhrady režijného paušálu 2x 7,63 eur(za úkony právnej služby poskytnuté v roku 2012) v zmysle ust. 16 ods.3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. a 20% DPH zo sumy 118,16 eur, t.j. 23,63 eur (ust. §18 ods.3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.), keďže právny zástupca vedľajšieho účastníka na strane odporcu je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane žalovaného predstavujú účelne vynaložené trovy na ochranu žalovaného. Prvostupňový súd na rozhodnutie o trovách konania neaplikoval ustanovenie § 150 O.s.p., pretože nezistil žiadne okolnosti , ktoré by odôvodňovali aplikáciu citovaného zákonného ustanovenia.

Na základe vyššie uvedeného prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy konania vo výške 141, 79 eur a uložil navrhovateľovi uvedenú sumu v zmysle ustanovenia § 149 ods.1 O.s.p. zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného.

Uznesenie vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobca a vedľajší účastník napadol včas podaným odvolaním žalobca. Po uvedení obsahu ust. § 93 ods. 1, § 142 ods. 1, § 146 ods. 2 a § 150 ods. 1,2 O.s.p. uviedol, že sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu, ktorým priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, lebo v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Poukázal na to, že cieľom združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Nakoľko zákon pripúšťa vstup vedľajšieho účastníka do konania, nemôže sa síce ako navrhovateľ brániť proti vstupu združenia do konania, avšak nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Spochybňuje nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom, keďže nevykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka považuje za nadbytočné, nehospodárne, keďže združenie sa samo

prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania a skutočnosť, že združenie samo bez právneho zastúpenia vystupuje na strane žalobcu spolu s občanmi Slovenskej republiky vo viacerých sporoch na ochranu spotrebiteľov, prípadne v sporoch ich samo zastupuje, potvrdzuje, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom spore je nehospodárne a účelové. Právnym zastúpením vedľajšieho účastníka dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania a na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p. Na podporu svojich tvrdení uviedol viacero rozhodnutí napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/105/2012, 16Co/100/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 3Cob/259/2012, 5Co/26/2012, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/213/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/40/2012, 13Co/36/2012. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že navrhovateľ si voči nemu uplatňoval premlčanú pohľadávku, zrejme vedome, pretože hneď po vstupe vedľajšieho účastníka do konania a po tom, čo bola vedľajším účastníkom v jeho prospech vznesená námietka premlčania, vzal žalobu späť a súd konanie zastavil. Uviedol, že vedľajší účastník mu nezištne pomohol, keď on ani netušil, že žalobca si proti nemu uplatňoval premlčaný nárok. V dnešnej dobe je podľa neho ojedinelé, aby boli ľuďom poskytované právne služby na ich ochranu a dokonca bez priameho vyžiadania. Ďalej uviedol, že bolo by nespravodlivé, ak by vedľajšiemu účastníkovi neboli priznané trovy právneho zastúpenia, pretože jeho zásluhou nemusí platiť premlčanú pohľadávku. Odvolanie žalobcu preto považoval za nedôvodné a navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý výrok o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

K podanému odvolaniu podal vyjadrenie aj vedľajší účastník. Poukázal vo svojom vyjadrení na čl. 7 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ďalej poukázal na čl.169 ods.1 Zmluvy o fungovaní EÚ a na čl. 38, 47 Charty základných práv EÚ. Uviedol, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby hoci v jednoduchej, skutkovo právne menej zložitej veci bol zastúpený advokátom. Toto ústavne zaručené právo môže uplatňovať v rámci celej republiky bez ohľadu na to, že voľba miestneho advokáta by bola spojená s menšími trovami, než udelenie plnomocenstva právnenému zástupcovi mimo miesta alebo obce, kde účastník konania býva. (Ján Mazák, Ľudovít Šoltýs, Trovy konania v civilnom procese, Mimoriadne vydanie Bulletinu slovenskej advokácie 1997, str. 53). O nároku vedľajšieho účastníka na trovy konania už bolo viackrát právoplatne rozhodnuté. Odvolateľ na podporu svojho tvrdenia uviedol viaceré rozhodnutia napr. uznesenia KS v Prešove č.k. 18Co/16/2012-60, č.k.19Co /58/2012 , uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 15Co/155/2012, 16Co187/2012, 17Co/87/2012 a mnohé ďalšie. Uviedol, že aj vedľajší účastník, ako občianske združenie zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu „ rovnosti zbraní“. V predmetnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, teda je nutné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. Základnou filozofiou spotrebiteľského práva je pozitívny zásah štátu, ktorým je kompenzovaná zjavná nerovnováha medzi dodávateľom a spotrebiteľom v kontraktačnom procese. Tento pozitívny zásah štátu realizuje zákonodárna moc spotrebiteľskou právnou úpravou, avšak nezastupiteľnú úlohu pri napĺňaní cieľov EÚ v rámci ochrany spotrebiteľa musí zohrávať aj súdna moc náležitou aplikačnou praxou a to aj v otázke rozhodovania o trovách konania subjektov, ktoré vystupujú na ochranu spotrebiteľov. Vedľajší účastník navrhuje odvolaciemu súdu , aby napadnutý výrok potvrdil ako vecne správny. Vedľajší účastník si uplatnil aj trovy odvolacieho konania vo výške 40,03 eur.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 v spojení s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania preskúmal uznesenie v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o náhrade trov konania a dospel k názoru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

V poznámke pod čiarou k tomuto ustanoveniu je ako osobitný predpis uvedený okrem iného zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch sporov, ktoré majú povahu sporov spotrebiteľských sa môže konania zúčastniť na strane spotrebiteľa právnická osoba, ktorou je združenie podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa - HOOS je združením na aktívnu ochranu práv spotrebiteľa a samotná táto skutočnosť mu umožňuje účinne vstúpiť do konania o spotrebiteľskom spore podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník.

Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Základnou otázkou na rozhodnutie o náhrade trov podľa zásady úspechu vyjadrenej predovšetkým v § 142 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu ku trovám právneho zastúpenia advokátom v tejto veci je to, či takéto trovy so zreteľom na skutkovú a právnu zložitost' predmetu súdnej ochrany sú alebo nie sú účelne vynaložené trovy, ak sa súčasne vezme do úvahy aj to, že právne zastúpené advokátom je združenie podľa zákona č. 250/2007 Z. z.

Predpoklad na priznanie náhrady trov konania v posudzovanej veci spočívajúci v podmienke, že trovy musia byť účelne vynaložené, treba interpretovať v súlade s dvomi významnými právnymi normami:

1. podľa článku 47 ods. 2 Ústavy, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi...,
2. podľa § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že podľa ústavy každý má právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy) a každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, za podmienok ustanovených zákonom. Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc uplatnilo aj združenie spotrebiteľov a preto toto právo môže uplatniť aj také združenie. Do obsahu tohto základného práva na právnu pomoc nesporne patrí aj zastúpenie účastníka konania (každého) advokátom. Obsah tohto základného práva však nepredpokladá, že spotrebiteľa, združení v nejakom združení, sú schopní uplatniť svoje základné právo na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou, založenou a vzniknutou za špecifickým účelom ochrany spotrebiteľov. Takéto združenie môže byť podľa názoru odvolacieho súdu, vytvorené aj z osôb, ktoré nemajú žiadny predpoklad, aby sa dokázali právne účinným spôsobom brániť v konaní pred príslušným súdom (podľa názoru odvolacieho súdu ide o znalosť procesných predpisov, ktorú nemožno stotožniť so znalosťou hmotnoprávnej problematiky ochrany spotrebiteľa), a tak len zo zamerania na ochranu spotrebiteľa sa nemôže, podľa odvolacieho súdu, vyvodzovať, že také združenie je schopné zabezpečiť realizáciu základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Navyše, v zákone č. 250/2007 Z. z. sa združenie uvádza vo viacerých ustanoveniach (§ 1, 3, 4, 10, 14b, 19, 20, 25 a 26a). Ani jedno z týchto ustanovení a rovnako ani Občiansky súdny poriadok neukladá takému združeniu (porovnaj najmä § 25 citovaného zákona), aby vo veciach, v ktorých je účastníkom alebo vedľajším účastníkom v konaní pred súdmi konalo bez reálneho uplatnenia základného práva na právnu pomoc, ktoré patrí každému, vrátane právneho zastúpenia advokátom. V tejto spojitosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 3 Ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Združeniu podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. žiaden zákon nezakazuje byť zastúpený advokátom (podľa názoru odvolacieho súdu ani v hmotnoprávných vzťahoch) a tento záver musí byť základom pre posúdenie práva zdrużenia, na náhradu trov konania vzniknutých trovami advokátskeho zastúpenia.

Takýto výklad základného práva na právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 Ústavy v spojení s § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. je potrebné uplatniť v posudzovanom spore aj vo vzťahu k § 146 ods. 2 O.s.p., osobitne ku náhrade trov konania, vzniknutých právnou pomocou poskytnutou advokátom. Vychádzajúc z takéhoto výkladu ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov odvolací súd je názoru, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je taký výklad § 142 ods. 1 O.s.p., resp. § 146 ods. 2 O.s.p., ktorý akceptuje, že združenie spotrebiteľov, ak uplatní základné právo na súdnu ochranu, zásadne má právo na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, respektíve neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom.

Za neúčelný úkon nemožno bez ďalšieho považovať prevzatie a prípravu zastúpenia, lebo takýto úkon Občiansky súdny poriadok upravuje a pripúšťa bez obmedzenia a navyše došlo k prevzatiu zastúpenia na základe plnej moci udelenej advokátovi Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z 2.1.2012.

Za neúčelný úkon však možno považovať vyjadrenie vedľajšieho účastníka doručené súdu prvého stupňa 21.5.2012, nakoľko toto podanie vedľajšieho účastníka žiadnym spôsobom neprispelo so zreteľom na skutkový a právny stav ani nemohlo prispieť k vytvoreniu skutkového a právneho základu na rozhodnutie súdu prvého stupňa, pretože k späťvzatiu žaloby došlo dňa 25.5.2012, t.j. skôr ako sa žalobca mohol dozvedieť o obsahu tohto podania vedľajšieho účastníka. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že vedľajšiemu účastníkovi priznal trovy prvostupňového konania pozostávajúce z odmeny za jeden úkon právnej pomoci (príprava a prevzatie zastúpenia) podľa vyčíslenia advokáta 51,45 €, paušálna náhrada 7,63 € a DPH 11,81 €, spolu v sume 70,89 €.

Trovy konania je žalobca povinný v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p. zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi vo výške 70,89 eur do 3 dní od právoplatnosti uznesenia advokátovi JUDr. Ambrózovi Motykovi, č. účtu: 0104681744/0900, VS: 18911116.

V odvolacom konaní bol odvolateľ čiastočne úspešný, preto podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 2 O.s.p. odvolací súd vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Rozhodnutie prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.